

AR

2012/2+3

Arhitektura, raziskave
Architecture, Research

UDK *
COBISS *

ANDREJA BENKO

36 - 39

EKSPERIMENTALNI
VERNAKULARNI OBJEKT,
LIPICA 2012

*EXPERIMENTAL VERNACULAR
STRUCTURE, LIPICA 2012*

Fakulteta za arhitekturo
Inštitut za arhitekturo in prostor
Ljubljana 2012

AR

Arhitektura, raziskave
Architecture, Research
2012/2+3

Fakulteta za arhitekturo
Inštitut za arhitekturo in prostor
Ljubljana 2012

Fakulteta za arhitekturo

ISSN 1580-5573
ISSN 1581-6974 (internet)
<http://www.fa.uni-lj.si/ar/>

revija izhaja trikrat letno / published three times a year
urednik / editor
prof dr Borut Juvanec

regionalna urednika / regional editors
prof dr Grigor Doytchinov, Avstrija
prof dr Lenko Pleština, Hrvaška

uredniški odbor / editorial board
prof dr Vladimir Brezar
prof dr Peter Fister
prof dr Borut Juvanec
prof dr Igor Kalčič
doc dr Ljubo Lah

znanstveni svet / scientific council
prof dr Paul Oliver, Oxford
prof Christian Lassure, Pariz
prof Enzo d'Angelo, Firence

recenzentski svet / supervising council
prof dr Kaliopa Dimitrovska Andrews
akademik dr Igor Grabec
prof dr Hasso Hohmann, Gradec
prof mag Peter Gabrijelčič, dekan FA

tehnični urednik / technical editor
doc dr Domen Zupančič

prelom / setting
Damjan Hidič

klasifikacija / classification
mag Doris Dekleva-Smrekar, CTK UL

uredništvo AR / AR editing
Fakulteta za arhitekturo
Zoisova 12
1000 Ljubljana
Slovenija

naročanje / subscription
cena številke je 17,60 EUR / price per issue 17,60 EUR
za študente 10,60 EUR / student price 10,60 EUR
dekanat@fa.uni-lj.si

revija je vpisana v razvid medijev pri MK pod številko 50
revija je dosegljiva in ali indeksirana na naslednjih mestih:
Cobiss, ICONDA, MIT digital library, Ulrich, DOAJ, CEEOL, DLib, UL FA AR

za vsebino člankov odgovarjajo avtorji / authors are responsible for their articles

tisk / printing
Tiskarna Bograf

© AR, Arhitektura raziskave, Architecture Research
Ljubljana 2012

Uvodnik / Editorial	4	Vasa J. Perovič, Anja Vidic KRPANJE MESTA, 2011	74
Članki / Articles	8	Vasa J. Perovič, Anja Vidic ZAČASNE, MOBILNE BIVALNE ENOTE, 2011	76
Tadeja Zupančič ARHITEKTURNA PRAKSA KOT ZNANSTVENO RAZISKOVALNI LABORATORIJ / RESEARCH THROUGH DESIGN PRACTICE IN ARCHITECTURE	10	Ajda Primožič PRIPELJIMO GOZD V MESTO, 2011	78
Mevludin Zečević, Amir Čaušević, Nerman Rustempašić PRESERVATION OF A TRADITIONAL TIMBER ROOF: THE CASE OF THE HANDANIJA MOSQUE / OHRANITEV LESENEGA OSTREŠJA: PRIMER MOŠEJE HANDANIJA	12	Domen Zupančič SUHI ZID NA KRASU, 2011	80
Jeronima Kastelic, Tomaž Novljan, Aleš Vodopivec UČINEK SENCE PRI SNOVANJU, ZAZNAVANJU IN DOŽIVLJANJU ARHITEKTURNEGA PROSTORA / THE SHADOW EFFECT IN THE CONCEPTION, PERCEPTION AND EXPERIENCE OF ARCHITECTURAL SPACE	18	Alenka Fikfak ČRNOMELJ, 2010	84
		Matevž Juvančič, Špela Verovšek DIVE, 2010	88
		Tomaž Krušec JELOVICA, 2010 / 2011	90
Delavnice / Workshops	28	Aleš Vodopivec, Anja Planišček ŠOLA ZA PRIHODNOST JAR, 2010 / 2011	94
Lučka Ažman Momirski ŽIRI, 2012	30	Anja Jutraž PBL, GLOBALNO PROJEKTNO TIMSKO DELO, 2009	98
Andreja Benko GORAŽDE, 2012	32	Igor Seljak OBLAZINJENO SEDEŽNO POHIŠTVO, 2009	100
Andreja Benko LIPICA, 2012	36	Igor Seljak TEKTONIKA V STAVBNI KULTURI II, 2009	102
Gregor Čok "MLINSKA CESTA", PTUJ, 2012	40	Špela Verovšek, Matevž Juvančič DIVE, 2009	104
Aljoša Dekleva, Vasa J. Perovič, Anja Vidic GUMA3, 2012	44	Mitja Zorc MURSKA SOBOTA, LENDAVSKA SEVER, 2009	106
Or Ettliger, Lovrenc Košenina OBČUTENJE ARHITEKTURE, LJUBLJANSKI OTOK, 2012	46	Domen Zupančič MODRI STOL, 2009	108
Gašper Skalar ČRNA NA KOROŠKEM, 2012	48	Andreja Benko LENART, 2008	110
Rok Žnidaršič ZLATO POLJE V KRANJU, 2012	50	Gregor Čok ŠKOFJA LOKA, KAMNITNIK, 2008 / 2009	114
Domen Zupančič OŠ FRANCE BEVK, 2012	52	Matevž Juvančič, Špela Verovšek DIVE, 2008	116
Lučka Ažman Momirski GRADITI KRAJINE, 2011	54	Ajda Primožič KRPANJE MESTA REKA, 2008	118
Živa Deu, Jerneja Kranjec LEMBERG, 2011	56	Aleš Vodopivec, Anja Planišček NOVA GORICA, 2008/2009	120
Alenka Fikfak ZELENA URBANOST, 2011	60	Andrej Mahovič PARK ŠKOCJANSKE JAME, 2007	124
Miloš Florijančič, Ana Kučan, Mitja Zorc ARBORETUM VOLČJI POTOK, 2011	64	Mitja Zorc IDRIJSKA ULICA V LJUBLJANI, 2005	126
Jurij Kobe, Rok Žnidaršič, Paul Robinson, Karin Rožman RADOVLJICA, 2011	66	Vsebinsko kazalo delavnic / Workshop Index	128
Tomaž Krušec KRIŽEVCI PRI LJUTOMERU, 2011/2012	70		

Mentorja: Borut Juvanec, Domen Zupančič

Pripravila: Andreja Benko

**Eksperimentalni vernakularni objekt, Lipica 2012 /
Experimental vernacular structure, Lipica 2012****Organizacija**

UL Fakulteta za arhitekturo.

Kraj in datum

Lipica, Slovenija. Termin terenske izvedbe: 18. 4. 2012 - 20. 4. 2012; trajanje delavnice (priprava, terenska izvedba, delo v seminarju): 3 mesece; predstavitev naloge: končana hiška v Lipici 20. 4. 2012, ki je trajno izdelana in predana v uporabo kobilarni Lipica in učni poti na njej.

Sodelujoči

Strokovni sodelavci: Boris Čok, Dušan Okorn in Vojko Ražem; **sodelavki:** Andreja Benko, mlada raziskovalka in Larisa Brojan, mlada raziskovalka; **študenti** (višjih letnikov Fakultete za arhitekturo, Univerze v Ljubljani in Erasmus študenti na izmenjavi v Sloveniji): Kristina Maršič, Damir Flego, Enrique Neguernela Vásquez, Eva Villanueva Pantoja, Laura M^o Gómez de Cecilia, Laura Flores Gonzalo, Renata Moreira, Ines Alecrim, Tiago Cabrita, Sergio Alves, Rodrigo Oliver Soriano, Pablo Palomer, Camille Baivier, Laura López Alvarez, Juan Solera, Eva Brunner in Carolina Weber; **javnost:** Revija Kras, Dnevnik, Delo...

Sredstva, pokrovitelji

Luka Koper, Kobilarna Lipica, revija Kras, Unesco, Sazu, Astroni d.o.o., Tolos d.o.o.

Rezultati

Skupina je skupaj z mojstri suhozida - Borisom Čokom, Dušanom Okornom in Vojkom Ražmom, po načrtih prof. dr. Juvanca zgradila tipično kraško hiško na prostoru kobilarne Lipica. Študenta Pablo Palomar in Tiago Cabrito sta na podlagi snemanja dela in fotografij izdelala kratki predstavitveni film, ki je objavljen na internetu.

Delovno gradivo je v končni obliki zbrano v obliki zloženke o delavnici in izvajalcih delavnice. Obenem je o delavnici objavljen na medmrežju.

Večje predstavitve rezultatov delavnice ni bilo objavljenih, saj je delavnica imela dobre odzive tako pri strokovni, kot pri laični javnosti. Delavnico so spremljali tudi različni mediji, ki so potek in rezultate delavnice predstavili tudi širši javnosti.

Odzivi

- Kraško pastirsko zatočišče, <http://www.dnevnik.si/clanek/1042525230> <29.12.2012>;
- Pastirska hiška: http://www.lipica.org/si/files/default/Novice/Kobilarna%202012/%C4%8Clanek%20Nedelo_Pastirska%20hi%C5%A1ka.pdf <29.12.2012>;
- "Vsak kamen se mora dobro uleč": <http://www.primorske.si/Primorska/Srednja-Primorska/Vsak-kamen-se-mora-dobro-ulec.aspx> <29.12.2012>;
- "Vsak kamen se mora dobro uleč": <http://civilnainiciativakras.com/node/1254> <29.12.2012>;
- Kraška hiška, dediščina in eksperiment: <http://www.delo.si/zgodbe/>

nedeljskobranje.kraska-hiska-dediscina-in-eksperiment.html <29.12.2012>;

- Radionica Lipica 2012: www.dragodid.org/radionica-lipica-2012/ <29.12.2012>;
- Hishka - workshop in Lipica from Faculty of architecture of Ljubljana: <http://vimeo.com/41413185> <29.12.2012>

Tema delavnice

Delavnica se je začela v sredo 18. aprila 2012, ko je bila zaradi slabega vremena pomaknjena za teden dni. Študenti in mentorji so se zbrali pri hotelu Maestoso v Lipici, kjer so tudi 3 dni v času trajanja delavnice bivali. Prvi dan so se seznanili s teorijo gradnje v kamnu, prav tako so se poučili o zgodovini kraških kamnitih hišk. Sledil je ogled lokacije, kjer je bila predvidena hiška in priprave na gradnjo. Začelo se je čiščenje terena, zaris dimenzij v tla in sama gradnja hiške. Delo je potekalo izjemno hitro.

V četrtek 19. aprila 2012 so se nadaljevala gradbena dela in proti večeru je hiška že stala. Študenti in trije mojstri suhozida so bili izjemno pridni in hitri pri svojem delu. Pri tem je potrebno povedati da je sama postavitvev kljub hitrosti izjemno kvalitetna, kar se da pripisati mojstrom in številu udeležencev delavnice. Zadnji dan - v petek 20. aprila 2012 so sledila zaključna dela in popravki na hiški. Hiška je v celoti stala že dan prej. Vreme, ki je pomemben dejavnik pri gradnji je zdržalo brez dežja vse tri dni prav do zaključka delavnice.

Mednarodna delavnica Lipica 2012, je del projekta Kras - Carso. Udeleženci delavnice so bili študenti, ki so prihajali iz Španije, Portugalske, Belgije, Baskije, Nemčije in Slovenije. Pri hotelu Maestoso v Lipici so v mesecu aprilu 2012 dokončali gradnjo tradicionalne kamnite pastirske hiške, ki je nadgradnja primitivnih pastirskih zavetišč pod previsi skal. Obenem je hiška postavljena kot objekt, ki kaže posebno gradbeno kulturo Krasa - tehnika suhozida. Hiške so postavljali pastirji z namenom, da so jih varovale pred slabim vremenom. Uporabljali so posebno tehniko suhozida, gradnjo s kamnom brez dodatnega veziva oz. malte. Pastirska hiška, ki je postavljena v Lipici ima tradicionalne elemente: zračnik, kurišče in oblikovano sedišče. Objekt je zasnovan kot eksperimentalni projekt, nad katerim se bo izvajal znanstveni nadzor in delale različne meritve, v različnih letnih časih (posedek, sprememba oblike, vlažnost, temperatura itd.).

REVUJA **Kras**

LUKA KOPER
Port of Koper

ASTRONI

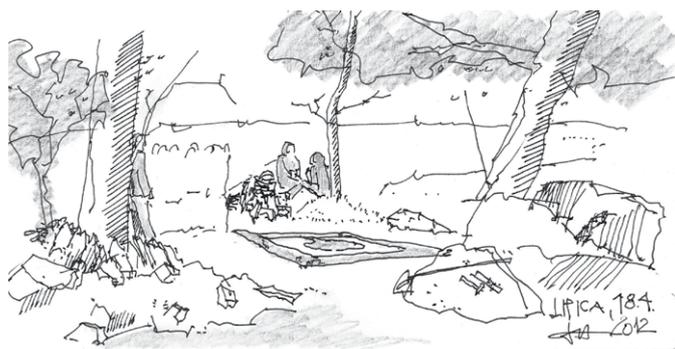

Slika 1: Priprava temelja hiške.

Slika 2: Končana hiška, mojstri za suhi zid: Boris Čok, Dušan Okorn, Vojko Ražem.

Slika 3: Niz skic od zakoličbe do postavitve.

Slika 4: Potek dela od zasnove do postavitve.

